

Jó szerencsét!

Tisztelt Bányásznap Ünnepelők!

Hölgyeim, Uraim!

Kolléganők, Kollégák!

A **74. Bányásznapon** szeretettel köszöntöm a központi szakmai ünnepségünk résztvevőit, az ország bányászait, bányász nyugdíjasait. Köszöntöm a sajtó képviselőit is, megköszönve érdeklődésüket.

Szeretném megköszönni Oroszlány Város Önkormányzatának, polgármesterének, hogy előkészítették és biztosítják a bányásznap ünnepség lebonyolításának feltételeit. Vállalták a 70. bányásznap ünnepség megrendezését is, de akkor a kialakult veszélyhelyzet miatt a személyes jelenlétű ünnepség elmaradt, de megmaradt a 70-es szám. Oroszlány ebben az évben ünnepli várossá nyilvánításának 70. évfordulóját. Köszönöm a város polgárainak és az ünnepség rendezőinek, hogy az embert próbáló munkát végző bányászt köszöntik és mi is köszöntjük a 70 éves város lakóit, tapsot érdemelnek.

Ennek a városnak a vonzáskörzetében működött az utolsó jelentősebb mélyművelésű, földalatti szénbánya Márkushegyen. A bányászemberek munkája az elmúlt évtizedekben jelentős mértékben hozzájárult Oroszlány Város fejlődéséhez, az ipari kultúra megteremtéséhez, de így volt ez az ország többi szénmedencéjében is, Tatabányán, Dorogon, Borsodban, Ózd vidéken, Nógrádban, Veszprémben, Ajkán és a Mecsekben. Ennek kapcsán a 74. Bányásznap lehetőséget ad arra, hogy emlékezzünk és megköszönjük az elmúlt évtizedek szénbányászainak, a szenes erőművekben dolgozók munkáját és megköszönjük azt is, hogy az éghajlatváltozás megakadályozásához a legtöbbet adták: a munkahelyeiket. Számukra törvény volt, hogy a bányában figyelni kellett egymásra, hogy a bányavállalatoknak támogatni kellett a települések fejlődését, kultúráját, sportját, közösségi életét. Ez a bányász mentalitás, kisugárzó erő ad, adott tiszteletet a bányásznak. Egy-egy bányát ma is nosztalgiával emlegetnek a korábban ott dolgozók az összetartozás érzése, a kialakult baráti munkahelyi légkör miatt is. Ilyen volt itt a XX-as akna.

Erről szól a Bányásznapi nap, mint nap vállalták a veszélyeket, azokról, akik odafigyeltek egymásra a földalatti és a külszíni munkavégzésben, azokról, akik értéket teremtettek, és igyekeztek fegyelmükkel, közösségi hatásukkal a mindennapokra is odafigyelni, s eredményeket elérni.

Igaz ez a már megszűnt földalatti ércbányászokra is, Tapolca, Kincsesbánya, Halimba, Rudabánya, Recsk és a többi településen őrzik a hagyományokat.

Szakszervezetünk, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete közel 10 ezer nyugdíjas tagja közül 363-an kaptak emléklapot és bányászkersőt 75-70-65-60-50 éves szakszervezeti tagságukért. Köszöntjük őket is, akik bányamunkájuk kezdetétől tartoznak közösségünkhöz. Egy főhajtással szeretnék megemlékezni azokról is, akik már nincsenek közöttünk, de sokat tettek a

bányászat sikerességéért, az ország energiával, ércekkel, építőanyagokkal és egyéb ásványokkal történő ellátásáért.

Külön fejet hajtok azok előtt, akik a legtöbbet, az életüket áldozták a bányaművelés során az elmúlt évszázadokban.

Kedves Bányásztársaim!

A 74. Bányásznapon adódik a kérdés, hogy a földalatti bányászati szerkezetátalakítás után, amely az elmúlt évtizedekben megállapodásokra épült, a bányászatnak, a kitermelő iparágak milyen jelene, jövője lesz? Bízunk benne, hogy az MVM Mátrai Erőmű Zrt. a Visontai és a Bükkábrányi bányáiból kitermelt tüzelőanyag felhasználásával, hazai munkaerő igénybevételével, legális foglalkoztatással, a munkaügyi kapcsolatok és a kollektív szerződés fenntartásával tovább működik. Reménykedünk, hogy a lignit számára új felhasználási lehetőségeket sikerül biztosítani a jelenleg is folyó LIFE programban, valamint a kutatás-fejlesztési folyamatokban, és amikor szükségessé válik a szerkezetváltás a munkavállalók számára méltányosan és igazságosan történik. A szakszervezetünk az Európai Bizottság szakértőivel közös projektet bonyolított le, amelyben javaslatok születtek a szénkülfejtésen munkát vállalók elvesztett szakmai korkedvezményes nyugdíja problémájának megoldására is. Ezt várják az érintett bányászok, akárcsak a fűrotornyoknál dolgozók, mert tudják, hogy 65 éves korukig nem képesek megfelelő fizikai állapotban ellátni feladataikat.

Tisztelt Ünneplők!

A világon, Európában és Magyarországon is az energiaipar mélyreható átalakítása zajlik. A megújuló energia kapacitások kiépülésének szükségességét nem vitatva, abban vagyunk érdekeltek a Magyar Bányászati Szövetséggel, hogy a magyar bányáipar is kapjon lehetőséget a természeti erőforrások hasznosítására. Ehhez a tudásközpontokban, a Miskolci Egyetem kereteiben kiváló szakmai háttéranyagok készültek. A kitermelő iparág lehetőségei függenek az európai és nemzeti szabályozástól, a környezeti szempontokat is figyelembe vevő nyersanyag politikától. Feltételezhetően a megfizethetőség és a környezettudatos, illetve a hálózati fogyasztást csökkentő megoldások lesznek fókuszban. A zöld átállás, a dekarbonizációs trendek várhatóan Európában és hazánkban is domináns lesz, mindazzal együtt, hogy globális szinten a szénalapú villamosenergia-termelés az elmúlt két évtizedben folyamatosan nőtt, 2022-ben csaknem 80 %-kal volt több, mint 2000-ben és az összes villamosenergia-termelésen belüli részaránya sem csökkent jelentősen. Mi példát mutattunk.

Az Európai Unió kutatásra, fejlesztésre és innovációra, a kritikus nyersanyagok bányászatára ad jelentős projekt háttérrel. Az új szemlélet szerint a nyersanyag értéklánc, a komplex hasznosítás, a körkörös gazdaság irányába történő erőteljesebb elmozdulás szükséges, például a széntüzelésű maradékok deponálása is ilyen irányú lehet. A szakszervezetek számára az új és tisztességes bért biztosító munkahelyek létrehozása, foglalkoztatás bővítése fontos, amelyhez a bányászati

szaktudás, szakképzés fejlesztését is lehet és kell ösztönözni. Ezt a célt szolgálja az EU által finanszírozott SODISEES projekt, amely a felelős és fenntartható bányászat kialakítás célozza a szociális párbeszéd révén. Ennek résztvevői vagyunk.

A szénhidrogén iparban a fúrési programok folytatása, a felszíni rendszerek fejlesztése, bővítése, a gáz és kondenzátum értékesítés optimalizálása zajlik. A koncessziók kihasználása, a földgáz készletezés és kereskedelem járulhat hozzá a termelés növekedéséhez, a jó minőségű munkahelyek megőrzéséhez.

Az adalékanyag bányászatban elért eredmények elismerést érdemelnek. Továbbra is indokolt, hogy az üzemekben a jövő tervezéséhez szükséges információkkal rendelkezzenek, hogy a szabályozás segítse a tudatos, kiszámítható termelést, mert ez teremti meg a biztonságos foglalkoztatás feltételeit. A piaci bizonytalanságok kihatnak a munkahelyi légkörre is.

A bányászati szaktudás hasznosul a Mecsekérc, a Nitrokémia, a Bányavagyon-hasznosító Kft. és a Regionális Hulladékkezelő, Ormosszén tevékenységében, elsősorban a természet- és környezetvédelem, valamint a hulladékgazdálkodás területén, a cégekben lévő szaktudást indokolt hasznosítani, akárcsak a bányászathoz kapcsolódó egyéb vállalkozások szakmai tapasztalatait is. Köszönjük a földalatti vízbányászatban dolgozók eredményes tevékenységét.

Tisztelt Államtitkár, Miniszteri Biztos Urak!
Tisztelt Országos Bányakapitány Úr!

A 74. Bányásznapi reményt, hogy a növekedés időszaka következik, a bányászati munka föld alatt, külszíni bányatérségben, olaj és gázmezőkön és a földgáztárolásban egyaránt hozzájárul ehhez és ezen keresztül a bányászok, a bányász nyugdíjasok életminőségének javításához, Magyarország sikerességéhez. Ehhez kérjük a kormányzati támogatást, az átgondolt, felelős szociális párbeszédet, tripartit, háromoldalú jelleggel is. Indokolt a vállalkozásokat, így a foglalkoztatást is segítő kitermelő iparági jövőkép őszinte párbeszédben történő meghatározása, a végrehajtás feltételeinek biztosítása a felelős minisztériumi és a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága részvételével. Így lehet a gyakorlatba is átültetni az ásványvagyon hasznosítási elképzeléseket. Reméljük, hogy a felelős műszaki vezetők is tovább folytatják munkájukat, bízunk abban, hogy a Hatóság méltányosan segíti a korrekt szakemberi tevékenységet és segíti az ágazati típusú kollektív szerződés megkötését. A Magyar Bányászati Szövetséggel szeretnénk megkötni a kollektív megállapodást, megállapodni bányászati vállalkozások tulajdonosaival és cégvezetőivel szociális minimumokban, munkavállalói juttatásokban és foglalkoztatási feltételekben.

Indokolt azon nyugdíjas bányászoknak a nyugdíjas szénjárandóság biztosítása – kb. 80-100 fő -, akik a volt vállalatuktól, például a MVM Vértesi Erőmű Zrt.-től vagy a Magyar Államkinestártól nem kapják meg.

Köszönjük a kiváló munkát végzők elismerését, a kitüntetetteknek előre is gratulállok.

A 74. Bányásznap ünnepségek a következő napokban kerülnek lebonyolításra a bányászati vállalkozásoknál, a bányász településeken és azok közösségeiben. Bízom benne, hogy együttműködve az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesülettel is, hogy a hagyományainkat meg tudjuk őrizni, a szakmakultúránk fennmarad. Ennek reményében nyitottam meg az elmúlt 22 évben a Központi Bányásznap ünnepségeinket, mint a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete elnöke. A jövő évtől ezt már a BDSZ újonnan választandó elnöke teszi meg. Szeretném megköszönni, a bizalmat, a támogatást, a bányász szolidaritást, amelynek igyekeztem legjobb tudásom szerint megfelelni.

Jó szerencsét!

Rabi Ferenc